

Kaupunginvaltuusto

Aika 01.12.2025 klo 18:00 -**Paikka** Valtuustotalo, valtuustosali (Suokatu 42)

Lisätietoja

Käsitteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
1	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
2	Pöytäkirjantarkastajat	3
3	Sidonnaisuusilmoitukset	4
4	Kaavoitusohjelma 2026	9
5	Vuoden 2025 talousarviomuutokset	16
6	Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026 - 2029	21
7	Länsi-Maaningan ja Hirvilahden alueen varhaiskasvatuksen järjestäminen ja selvitys Pulkonkosken ja Palonurmen ns. pienten lasten yksiköistä	28
8	Kaupunginvaltuuston kokouspäivät vuonna 2026	40
9	Kaupunginvaltuuston kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet	42

Puheenjohtaja Tanja Airaksinen

Julkipano

Esityslista julkaistaan Kuopion kaupungin verkkosivuilla osoitteessa www.kuopio.fi

1

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kaupunginvaltuusto 01.12.2025

Päätösehdotus

Puheenjohtaja

Toimitetaan nimenhuuto, todetaan esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut sekä todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös

2**Pöytäkirjantarkastajat**

Kaupunginvaltuusto 01.12.2025

Päätösehdotus

Puheenjohtaja

Pöytäkirja tarkastetaan viimeistään kokousta seuraavan viikon maanantaina (pyhäpäivän sattuessa seuraavana arkipäivänä). Pöytäkirja lähetetään puheenjohtajalle, pöytäkirjanpitäjälle ja pöytäkirjantarkastajille sähköisesti allekirjoitettavaksi. Pöytäkirja pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa (www.kuopio.fi) kuntalain 140 §:n mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto valitsee kakasi pöytäkirjantarkastajaa tarkastamaan kaupunginvaltuuston pöytäkirjan.

Päätös

Tarkastuslautakunta	§ 65	16.06.2025
Tarkastuslautakunta	§ 74	14.08.2025
Tarkastuslautakunta	§ 89	10.09.2025
Tarkastuslautakunta	§ 114	05.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

3

Sidonnaisuusilmoitukset

Kaupunginvaltuusto 01.12.2025
4338/00.03.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:
Sari Düssel
puh. 044 718 2932
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Tarkastuslautakunta

Kaupunginvaltuusto merkitsee tarkastuslautakunnan lähettämän yhteenvedon sidonnaisuusilmoituksista tiedoksi.

Päätös

Liitteet 4338/2025 Sidonnaisuusilmoitusten yhteenvedo

Tarkastuslautakunta 05.11.2025 § 114

Päätösehdotus

tarkastuspäällikkö Sari Düssel

Tarkastuslautakunta käsittelee saapuneet sidonnaisuusilmoitukset ja merkitsee tiedoksi sidonnaisuusilmoituksista laaditun yhteenvedon, joka lähetetään kaupunginvaltuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunta	§ 65	16.06.2025
Tarkastuslautakunta	§ 74	14.08.2025
Tarkastuslautakunta	§ 89	10.09.2025
Tarkastuslautakunta	§ 114	05.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Tarkastuslautakunta lisäksi päättää valtuuttaa tarkastuspäällikön tai hänen määräämänsä henkilön ylläpitämään rekisteritietoja ja tuomaan tehdyt muutokset tiedoksi tarkastuslautakunnalle säännöllisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 2.6.2025 nimennyt jäsenet kaupunginhallitukseen, tarkastuslautakuntaan, kaupunkirakennelautakuntaan, hyvinvoinnin edistämisen lautakuntaan, sivistyslautakuntaan ja Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakuntaan. Tarkastuslautakunta on käsitellyt ko. toimielimiin nimettyjen ilmoitusvelvollisten luottamushenkilöiden sidonnaisuusilmoitukset kokouksissaan 14.8.2025 ja 10.9.2025.

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 1.9.2025 nimennyt jäsenet työllisyysaluelautakuntaan, ympäristö- ja rakennuslautakuntaan, Savo-Pielisen jätelautakuntaan ja keskusvaalilautakuntaan. Tarkastustoimistosta on lähetetty sidonnaisuusilmoituslomake ko. luottamustoimiin valituille henkilöille, joita ilmoitusvelvollisuus koskee ja pyydetty palauttamaan ilmoitukset 2.11.2025 mennessä.

Tarkastuslautakunnan on tarkastettava sidonnaisuusilmoitukset ennen tiedon viemistä valtuustolle ja yleiseen tietoverkkoon ottaen huomioon julkisuuslain ja henkilötietolain säädökset.

Kuopion kaupungin hallintosäännön 79 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain.

Tarkastuslautakunta 10.09.2025 § 89

Päätösehdotus

tarkastuspäällikkö Sari Düssel

Tarkastuslautakunta jatkaa sidonnaisuusilmoitusten käsittelyä.

Tarkastuslautakunta	§ 65	16.06.2025
Tarkastuslautakunta	§ 74	14.08.2025
Tarkastuslautakunta	§ 89	10.09.2025
Tarkastuslautakunta	§ 114	05.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Päätös

Tarkastuslautakunta käsitteli 3.9.2025 mennessä saapuneet sidonnaisuusilmoitukset.

Selostus

Tarkastuslautakunta on aloittanut sidonnaisuusilmoitusten käsittelyn kokouksessaan 14.8.2025, jolloin tarkastettiin 7.8.2025 mennessä saapuneet ilmoitukset.

Tarkastuslautakunta 14.08.2025 § 74

Päätösehdotus

tarkastuspäällikkö Sari Düssel

Tarkastuslautakunta päättää aloittaa sidonnaisuusilmoitusten käsittelyn. Asiaa esitellään tarkemmin kokouksessa.

Päätös

Tarkastuslautakunta käsitteli 7.8.2025 mennessä saapuneet sidonnaisuusilmoitukset.

Selostus

Tarkastustoimistosta on lähetetty elokuun alussa muistutusviesti niille ilmoitusvelvollisille, joilta ilmoitusta ei ole saatu.

Kuntalain (410/2015) 84 §:n mukaan ilmoitus on tehtävä myös siinä tapauksessa, ettei ilmoitettavia sidonnaisuuksia ole.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan valvoa 84 §:ssä säädetyn ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi. Kuopion kaupungin hallintosäännön 79 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi vuosittain.

Tarkastuslautakunta	§ 65	16.06.2025
Tarkastuslautakunta	§ 74	14.08.2025
Tarkastuslautakunta	§ 89	10.09.2025
Tarkastuslautakunta	§ 114	05.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Tarkastuslautakunnan on tarkastettava sidonnaisuusilmoitukset ennen tiedon viemistä valtuustolle ja yleiseen tietoverkkoon ottaen huomioon julkisuuslain ja henkilötietolain säädökset.

Tarkastuslautakunta 16.06.2025 § 65

Valmistelijat / lisätiedot:

Sari Düssel

puh. 044 718 2932

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

tarkastuspäällikkö Sari Düssel

Tarkastustoimistosta on lähetetty sidonnaisuusilmoituslomake niille luottamustoimiin valituille henkilöille, joita ilmoitusvelvollisuus koskee ja pyydetty palauttamaan ilmoitukset 4.8.2025 mennessä.

Yhteenvedo sidonnaisuusilmoituksista esitellään lautakunnalle elokuun kokouksessa. Tarkastuslautakunnan käsittelyn jälkeen sidonnaisuusilmoitukset julkaistaan kaupungin verkkosivuilla.

Tarkastuslautakunta merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Päätösehdottiin hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kuntalain (410/2015) 84 §:n mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuuksistaan tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Ilmoitukset julkaistaan yleisessä tietoverkossa. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu.

Tarkastuslautakunta	§ 65	16.06.2025
Tarkastuslautakunta	§ 74	14.08.2025
Tarkastuslautakunta	§ 89	10.09.2025
Tarkastuslautakunta	§ 114	05.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Ilmoitus on tehtävä johtotehtävistä ja luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Ilmoitusvelvollisuus on rajattu koskemaan kunnan keskeisiä luottamushenkilöitä ja johtavia viranhaltijoita.

Luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista ilmoitusvelvollisia ovat:

- valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat
- kaupunginhallituksen jäsenet, varajäsenet ja esittelijä
- konsernijaoston jäsenet, varajäsenet ja esittelijä
- elinvoimajaoston jäsenet, varajäsenet ja esittelijä
- lautakuntien puheenjohtajat, varapuheenjohtajat ja esittelijät
- kaupunkirakennelautakunnan sekä ympäristö- ja rakennuslautakunnan osalta myös jäsenet ja varajäsenet

Sidonnaisuusilmoitus ei poista velvollisuutta ilmoittaa esteellisyydestään kunnallisessa päätöksenteossa. Esteellisyydet ratkaistaan tapauskohtaisesti kuntalain ja hallintolain säädösten mukaisesti.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosäätö 79 §.

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyse on asiakokonaisuudesta mistä on lainsäädännössä säädetty tai muussa kuntaa koskevassa ohjeistuksessa määrätty. (KH 21.10.2024 § 293).

Kaupunkirakennelautakunta	§ 200	29.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 357	10.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

4

Kaavoitusohjelma 2026

Kaupunginvaltuusto 01.12.2025
8173/00.01.02/2025

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy kaavoitusohjelman.

Päätös

Liitteet 8173/2025 Vuoden 2026 työohjelma / Strateginen maankäyttö
8173/2025 Vuoden 2026 työohjelma / asemakaavoitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 10.11.2025 § 357

Valmistelijat / lisätiedot:

va. yleiskaavapäällikkö Juho Palviainen, puh. 044 718 5436
asemakaavapäällikkö Annika Korhonen, puh. 044 718 5074
kaupunkisuunnittelujohtaja Ilkka Laine, puh. 044 718 5401
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Kaupunkirakennelautakunta	§ 200	29.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 357	10.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus:

- a. hyväksyy kaavoitusohjelman mukaisesti tiettyjen asemakaavojen ja ranta-asemakaavojen osoittamisen
- b. esittää kaavoitusohjelman hyväksyttäväksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös

Merkitään, että asemakaavapäällikkö Annika Korhonen ja va. yleiskaavapäällikkö Juho Palviainen olivat läsnä pykälässä esittelemässä asiaa ja he poistuivat asian esittelyn jälkeen.

Merkitään, että kaupunginhallituksen jäsen Nina Hakokivi saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana klo 14:06.

Kaupunginhallituksen jäsen Marja Berg teki seuraavan muutosehdotuksen: "Esitän 8173 Vuoden 2026 asemakaavoituksen työohjelmasta poistettavaksi dia 16 eli Neulamäki III asemakaavoitus poistetaan ja edetään jo aiemmin päätetyllä osayleiskaavan päivittämisellä, joka on aiemmin jo päätetty (kaupunkirakennelautakunta 22.1.2025 ja kaupunginhallitus 10.2.2025). Samalla tutkitaan alueen käyttömahdollisuudet ympärivuotisena virkistysalueena."

Kaupunginhallituksen jäsenet Saara Karkulahti ja Teemu Backnäs kannattivat Bergin tekemää muutosehdotusta.

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Aleksi Eskelinen totesi, että on tehty kannatettu muutosehdotus, joten asiasta on äänestettävä. Eskelinen ehdotti, että äänestys toteutetaan nimenhuutoäänestyksellä kokousjärjestelmän äänestysjärjestelmällä siten, että 'jaa' on pohjaehdotus ja 'ei' on muutosehdotus. Ehdotus äänestysjärjestyksestä hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 8 'JAA' -ääntä (Ahonen, Eskelinen, Hakokivi, Kaartinen, Korhonen, Linnanmäki, Savolainen-Lipponen ja Soini) ja 3 'EI' -ääntä (Backnäs, Berg ja Karkulahti). Puheenjohtaja Eskelinen totesi, että äänestyksen tuloksena kaupunginjohtajan pohjaehdotus tuli kokouksen päätökseksi.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Kaupunkirakennelautakunta	§ 200	29.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 357	10.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Päätöshistoria

Kaupunkirakennelautakunta 29.10.2025 § 200

Valmistelijat / lisätiedot:

va. yleiskaavapäällikkö Juho Palviainen, puh. 044 718 5436
asemakaavapäällikkö Annika Korhonen, puh. 044 718 5074
kaupunkisuunnittelujohtaja Ilkka Laine, puh. 044 718 5401
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunta esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi:

a. kaavoitusohjelman

b. kaavoitusohjelman mukaisesti tiettyjen asemakaavojen ja ranta-asemakaavojen osoittamisen kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Päätös

Merkitään, että va. yleiskaavapäällikkö Juho Palviainen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn alussa. Va. yleiskaavapäällikkö Juho Palviainen ja asemakaavapäällikkö Annika Korhonen poistuivat kokouksesta tämän asian esittelyn jälkeen. Keskustelun kuluessa jäsen Laura Kuusela teki muutosehdotuksen, että kaupunkirakennelautakunta poistaa Vuoden 2026 työohjelmasta (asemakaavan työohjelmasta) jätetään dia 16 pois (Neulamäki III) ja toteutetaan ensin alueen osayleiskaavan tarkastelu, kuten aiemmin 22.1.2025 on päätetty. Jäsen Tiina Aarni kannatti jäsen Laura Kuuselan esitystä. Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu muutosehdotus, josta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toteutetaan nimenhuutoäänestyksellä siten, että esittelijän päätösehdotus on "JAA" ja Laura Kuuselan ehdotus on "EI". Puheenjohtajan esitys äänestystavasta hyväksyttiin yksimielisesti. Nimenhuutoäänestyksellä suoritettussa äänestyksessä annettiin yhdeksän (9) JAA-ääntä (Konttinen, Kumpulainen, Hytönen, Ollikainen, Pitkänen, Pirinen, Pollari, Tiuhonen, Turunen) ja kaksi (2) EI-ääntä (Aarni, Kuusela), joten lautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.

Kaupunkirakennelautakunta	§ 200	29.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 357	10.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Selostus

Kaavoitusohjelma toteuttaa kaupungin strategisia tavoitteita maankäytön suunnittelussa. Tavoitteena on koko kaupungin, keskustan, asuntoalueiden ja maaseudun tasapainoinen kehitys. Kaupunkisuunnittelun yleinen tavoite on kestävä kaupunkirakenne, joka mahdollistaa kaupungin kehittymisen ja kasvun, suosii kestäviä liikkumismuotoja ja ylläpitää luonnon monimuotoisuutta. Konkreettinen tavoite on riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta elinkeinotoimintaan, asumiseen ja palveluille. Kaavoituksen resurssit pyritään ohjaamaan hankkeisiin, jotka vahvistavat kaupungin elinvoimaa ja taloutta.

Kaavoitusohjelman 2026 tavoitteena on vahvistaa strategista pitkän tähtäimen tavoitteellisuutta maankäytön suunnittelussa, ja tähän tarpeeseen käynnistetään koko Kuopion kattava strategisen yleiskaavan valmistelu. Edellisten vuosien tapaan kaavoitusohjelmassa pyritään kaupungin talouden vahvistamiseen. Kaavoitusohjelmaan sisältyy suuri määrä uusia elinkeinotoiminnan alueita, täydennysrakentamista olemassa olevaa infrastruktuuria hyödyntäen sekä kaupungin omien kiinteistöjen kehittämistä.

Kaavoitusohjelma koostuu strategisen maankäytön ja asemakaavoituksen työohjelmista ja perustuu kaupunginhallituksen 23.6.2025 hyväksymään Asumisen ja elinkeinoalueiden toteuttamisohjelmaan 2026-30 (Asento-ohjelma).

Muutoksena aikaisempaan käytäntöön kaavoitusohjelmasta päättää nyt kaupunginvaltuusto. Muutoksella tavoitellaan asemakaavaprosessin sujuvoittamista niin, että asemakaavaprosessin laajuus voidaan valita kaavahankkeen merkittävyyden ja vaikuttavuuden perusteella. Valtuusto päättää kaavoitusohjelman yhteydessä, mitkä asemakaavat delegoidaan kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Delegointi lyhentää vähemmän merkittävien asemakaavojen käsittelyaikoja.

Alueidenkäyttölain 7 §:n mukaan kunnan tulee vähintään kerran vuodessa laatia katsaus kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja lähiaikoina vireille tulevista kaava-asioista. Kaavoituskatsaus valmistellaan valtuuston hyväksyttyä kaavoitusohjelman ja julkaistaan alkuvuodesta Kuopion kaupungin internet-sivuilla osana Kuopio suunnittelee ja rakentaa 2026 –julkaisua.

Strategisen maankäytön vuoden 2026 työohjelma

Strateginen maankäyttö -yksikkö vastaa yleispiirteisestä maankäytön suunnittelusta, liikennejärjestelmäsuunnittelusta ja seututason suunnitteluyhteistyöstä. Yksikkö valmistelee osayleiskaavoja, muita yleispiirteisen tason suunnitelmia ja selvityksiä sekä ranta-asemakaavoja ja ohjaa maaseutualueiden rakentamista.

Kaupunkirakennelautakunta	§ 200	29.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 357	10.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Strategisessa maankäytön suunnittelussa pääpaino on alueen elinvoiman kasvattamisessa ja kasvun edellytysten luomisessa pitkällä tähtäimellä. Vuonna 2026 aloitetaan koko kaupunkialuetta koskevan strategisen yleiskaavan laadinta. Strateginen yleiskaava 2050-työn tavoitteena on ohjata koko Kuopion suunnittelua yhtenäisenä alueena, jossa kaupunkialue sekä maaseututaajamat ja -alueet muodostavat saumattoman kokonaisuuden.

Meneillään olevista työstä on tarkoitus saattaa lainvoimaiseksi Kelloniemen sekä Nilsin keskustan osayleiskaavat. Kelloniemen osayleiskaava ohjaa alueen asemakaavoitusta. Nilsin keskustan osayleiskaava ohjaa Nilsin taajaman asemakaavoitusta sekä suoraan taajaman läheisen haja-asutusalueen rantarakentamista. Uutena taajama-alueen yleiskaavana vuonna 2026 aloitetaan Melalahden osayleiskaava, jolla ohjataan sekä Melalahden taajaman asemakaavojen laatimista että läheisten haja-asutusalueiden rakentamista suoraan rakentamista ohjaavana yleiskaavana.

Maaseutualueiden osalta vuoden 2026 päätavoitteena on myös saattaa loppuun kaksi merkittävää suoraan rakentamista ohjaavaa haja-asutusalueen yleiskaavaa, eli Suovu-Palosen osayleiskaava sekä Kurkimäki - Vehmasmäki - Pellesmäki osayleiskaava. Uutena kyläyleiskaavana aloitetaan Pihkanmäen alueen yleiskaavan päivitystyö.

Osayleiskaavoilla mahdollistetaan yhteensä n. 400 pientalojen rakennuspaikkaa ja arviolta 800–1000 uutta asukasta maaseutualueille. Mitoitus on laskennallinen, ja toteutuminen riippuu yksityisten maanomistajien rakennuspaikkojen myynnistä sekä rakennuspaikkojen yleisestä kysynnästä.

Keskustan osalta vuoden 2026 tavoitteena on käynnistää keskustan kehittämissuunnitelma ja ydinkaupunkialueen pysäköintiselvitys, jossa määritellään mm. tarkoituksenmukaiset pysäköintinormit asemakaavoitusta varten. Strateginen maankäyttö vastaa myös valtion ja kaupungin välisen MAL-sopimuksen myötä sovituista hankkeista, jotka koskevat mm. liikenneverkkoon ja logistiikkaan liittyviä teemoja.

Asemakaavoituksen vuoden 2026 työohjelma

Asemakaavoitusyksikkö vastaa asemakaavoituksesta ja muusta yksityiskohtaisesta maankäytön suunnittelusta. Yksikkö vastaa asemakaava-alueen kaupunkikuvasta ja ohjaa asemakaava-alueen rakentamista. Asemakaavoituksen pääpaino vuonna 2026 on elinkeinokaavoituksessa, täydennysrakentamisessa, kaupungin kiinteistöjen kehittämisessä sekä keskustan elinvoiman kasvattamisessa.

Uudella asemakaavoituksen prosessimallilla pyritään sujuvoittamaan asemakaavoitusta. Käytettävä kaavaprosessi hyväksytään kaavoitusohjelmassa. Liitteenä olevassa

Kaupunkirakennelautakunta	§ 200	29.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 357	10.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

asemakaavoituksen työohjelmassa jokaiselle asemakaavatyölle on esitetty käytettävä ”vaatekoko” (XS, S, M ja L). Prosessimallia sovelletaan myös strategisen maankäytön työohjelman ranta-asemakaavoihin. L-koon asemakaava vastaa nykyistä asemakaavaprosessia ja sen hyväksyy kaupunginvaltuusto. S- ja M-koon asemakaavoissa hyväksymistoimivalta on kaupunginhallituksella, minkä lisäksi vireilletulovaiheen aineiston nähtävilletulosta päätetään viranhaltijapäätöksellä. Työohjelmassa ei ole XS-koon kaavoja, mutta näiden osalta prosessi on sidottu lakiin. Kaavoitusohjelmassa esitetty kaavaprosessin koko perustuu mm. arvioon kaavan vaikutuksista kaavatalouteen ja osallisiin sekä kaavan merkittävyyteen.

Elinkeinokaavoituksessa tavoitteena on turvata riittävä ja monipuolinen yritystonttitarjonta. Hankeaihioiden tilatarve on kasvanut, ja tästä johtuen elinkeinoalueiden kaavoitus keskittyy Etelä-Kuopion uudisalueisiin. Työohjelma sisältää myös olemassa olevien yritysalueiden kehittämistä Sorsasalossa ja Kelloniemessä. Kaupan ja palveluiden kehittämisessä avainasemassa on torin länsilaidan asemakaavan muutos.

Kaupungin kiinteistöjen kaavoituksella kehitetään käytöstä poistuvia kiinteistöjä sekä varaudutaan kaupungin oman palveluverkon tarpeisiin. Kiinteistökehityskohteisiin sisältyy laajoja asemakaavan muutoksia, kuten Itkonniemi I ja Harjulan sairaala, joissa tutkitaan sekä uutta täydennysrakentamista että olevien rakennusten käyttöä ja kehittämistä. Päiväkotij- ja kouluverkon kehittämiseen varaudutaan tulevina vuosina palveluverkkosuunnitelmasta tehtävien päätösten mukaisesti. Työohjelman valmistelussa on huomioitu palveluverkon päätösesitykset.

Asuntorakentamisen kaavoitus painottuu tulevalle toimintakaudella täydennysrakentamiseen. Kaavoitettavat alueet perustuvat käynnissä olevaan Runkolinjaston täydennysrakentamisselvitystyöhön. Ensimmäiset kaavatyöt sijoittuvat Neulamäkeen ja Saarijärvelle. Täydennysrakentamisen tavoitteena on tiivistää kaupunkirakennetta olevien palveluiden ympäristössä ja vahvan joukkoliikenteen alueella. Täydennysrakentamisen kaavamuutoksissa painotetaan alueiden kokonaisuuden huomiointia ja pientalopainotteista asuinrakentamista.

Keskusta-alueen kaavoituksen tavoitteena on keskustan elinvoiman ja palvelutarjonnan kehittäminen, tärkeimpänä hankkeena käynnissä oleva Torin länsireunan asemakaavan muutos. Niiralan meneillään olevan kaavamuutostyön tavoitteena on turvata alueen kulttuuriympäristön arvot. Rakentamisen nykyisen suhdanteen sekä keskustan runsaan kaavavarannon vuoksi vuonna 2026 keskusta-alueella ei käynnistettä uusia yksityisiä asemakaavahankkeita.

Tahkon matkailupalveluiden kehittämisen tulevaisuuden suuntaa visioidaan toimijoiden kanssa yhteistyössä tehtävällä Tahkon matkailualueen yleissuunnitelmalla, jonka tarkoituksena on

Kaupunkirakennelautakunta	§ 200	29.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 357	10.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

täsmentää alueen maankäytöllisiä tarpeita. Tahkon keskustan kehittämistä jatketaan yleissuunnitelman pohjalta Tahkon keskustan itäosan asemakaavan muutoksessa.

Maaseutualueita kehitetään maankäytön kehittämistarpeisiin pohjautuen. Tavoitteena on laatia suoraan rakentamista mahdollistavia kaavoja tarkoituksenmukaisesti joko osayleiskaavalla tai asemakaavalla. Vuoden 2026 alkupuoliskolla valmistuvat Karttulan ja Riistaveden rinnakkaisväylän asemakaavatyöt. Uutena asemakaavana käynnistyy Kurkimäen Ison Varkaanlammen ympäristön asemakaavatyö. Tulevina vuosina on tavoitteena käynnistää asemakaavatöitä Riistavedellä, Maaningalla, Nilsiässä ja Juankoskella.

Asemakaavoituksen työohjelman pohjalta on tehty suuntaa antavaa arviointia kaavatöiden mahdollistamasta rakentamisen määrästä. Asemakaavojen valmistuminen tulee jakautumaan usealle vuodelle. Työohjelman perusteella laskettu arvio sisältää yhteensä n. 1 770 000 k-m² kaavoitettavaa rakennusoikeutta vuoden 2028 loppuun mennessä. Elinkeinokaavoitus muodostaa pääosan rakennusoikeusarviosta (1 320 000 k-m²). Elinkeinoalueiden osalta tonttipinta-ala-arvio on n. 400 ha. Kaupungin kiinteistöjen kaavoituksella mahdollistetaan arviolta 190 000 km² käyttötarkoituksen muutoksia, uudisrakentamista sekä kaupungin omaa palvelutuotantoa. Keskeisen kaupunkialueen kerrostalovaltaisen asuinrakentamisen osuus on n. 170 000 k-m², pientalovaltaisen täydennysrakentamisen noin 80 000 k-m². Pientalojen kerrosala-arvioon sisältyy noin 110 kappaletta omakotitontteja. Asumisen- ja elinkeinokaavoituksen arviot toteuttavat ASENTO-ohjelman (asumisen ja elinkeinoalueiden toteuttamishjelma) ja MAL-sopimuksen tavoitteita. Seuraavan kolmen vuoden aikana asemakaavoilla maaseutualueilla arvioidaan valmistuvan yhteensä noin 42 000 k-m² rakennusoikeutta, yhteensä n. 90 tonttia n. 280 asukkaalle. Arviot rakentamisen määrästä tarkentuvat kaavatöiden käynnistyessä ja suunnittelun edetessä.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö 33 §

Vaikutusten arviointi

Vaikutusten arviointia ei tehdä kaavoitusohjelma tasolla. Kaavoitusohjelman kustakin hankkeesta tehdään vaikutusten arviointi.

Kaupunginhallitus § 364
Kaupunginvaltuusto

17.11.2025
01.12.2025

5

Vuoden 2025 talousarviomuutokset

Kaupunginvaltuusto 01.12.2025
2495/02.02.02/2025

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteessä esitetyt talousarviomuutokset vuodelle 2025 palvelualueiden ja yleishallinnon toimintakatteeseen, Kuopion Tilapalvelujen ylijäämään sekä kaupungin talousarvion tuloslaskelma-, rahoitus- ja investointiosaan.

Päätös

Liitteet Talousarviomuutosesitykset 2025_tuloslaskelma
Talousarviomuutosesitykset 2025_rahoituslaskelma
Talousarviomuutosesitykset 2025_käyttötalous- tuloslaskelma- ja rahoitusosa
Talousarviomuutosesitykset 2025_investointiosa

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.11.2025 § 364

Valmistelijat / lisätiedot:
talousjohtaja Marja-Leena Martikainen, puh. 044 718 2153
taloussuunnittelupäällikkö , puh. 044 718 2788
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus päättää:

Kaupunginhallitus
Kaupunginvaltuusto

§ 364

17.11.2025

01.12.2025

a. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että se hyväksyy liitteessä esitetyt talousarviomuutokset vuodelle 2025 palvelualueiden ja yleishallinnon toimintakatteeseen, Kuopion Tilapalvelujen ylijäämään sekä kaupungin talousarvion tuloslaskelma-, rahoitus- ja investointiosaan.

b. hyväksyä elinvoimajaoston esityksen lisätä työllisyyspalvelujen vastuualueen vuoden 2025 talousarvioon toimintatuloja 2,6 milj. euroa ja toimintamenoja 2,6 milj. euroa.

Päätös

Merkitään, että asian esittelijänä pykälässä toimi apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas.

Merkitään, että talousjohtaja Marja-Leena Martikainen ja taloussuunnittelupäällikkö Jaana Kuuva olivat läsnä pykälässä vastaamassa kysymyksiin ja he poistuivat kokouksesta kysymyksiin vastaamisen jälkeen.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Selostus

Kaupungin vuoden 2025 talousarvion sitovuusmääräysten mukaisesti palvelualueiden käyttötalousosassa sitova on toimintakate. Jos toimintakatteen arvioidaan ylittyvän talousarvioon merkitystä, on muutos tuotava valtuuston käsiteltäväksi. Investoinneissa sitovia ovat hankkeiden tai hankeryhmien investointimenot ja –tulot bruttomääräisinä. Lisämäärärahatarpeet arvioidaan sitovuustasojen mukaisesti ja määrärahamuutokset talousarvioon tehdään talousarviovuoden aikana.

Talousarviomuutosten tarkoituksena ei kuitenkaan ole muokata talousarviosta tilinpäätösennustetta yksi yhteen vastaavaa, vaan tehdä asianmukaiset päätökset, jotta talousarvion sitovuutta ei olennaisilta osiltaan tietoisesti rikota. Talousarviomuutoksia ei välttämättä käytettälouteen tehdä, jos toimintakate on paranemassa. Tuloarvioita muutetaan, jos toteutuma on olennaisesti ylittämässä tai alittamassa alkuperäisen talousarvion.

Käyttötalousosan muutokset:

Tasopalkkajärjestelmän käyttöönottoon liittyvä järjestelyvaraerien kohdentaminen ja lokakuun alussa palkkoihin tullut yleiskorotus on valmisteltu toimialojen eri vastuualueiden määrärahatarpeiksi keskitetysti. On osoittautunut, että talouden tasapainotusohjelman tavoitteena olleet kertaluonteiset henkilöstömenosäästöt kattavat muutostarpeet kasvun ja oppimisen palvelualueita lukuun ottamatta. Yleishallintoon alkuperäisessä talousarviossa sisällytetty keskitetty, yhteensä 0,5 milj. euron kertaluonteinen henkilöstömenojen vähennys esitetään kohdennettavaksi palvelualueille. Kasvun ja oppimisen palvelualueelle esitetään siirrettäväksi yleishallinnon keskitetystä palkankorotusvarauksesta kuluvan vuoden palkkaratkaisujen ja tasopalkkajärjestelmän käyttöönoton katteeksi 0,67 milj. euroa. Lisäksi kasvun ja oppimisen palvelualueelle esitetään henkilöstömenoihin 0,31 milj. euron lisäystä. Yksityiskohdat käyvät ilmi liitteenä olevasta laskelmasta.

Kaupunginhallitus	§ 364	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Konsernijaosto on 20.10.2025, § 52 esittänyt kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että yleishallinnon vuoden 2025 talousarvioon lisätään toimintatuloja 340.000 euroa ja vähennetään toimintamenoja 596.000 euroa. Toimintakate paranee talousarviomuutoksen myötä 936.000 euroa (5,7 %). Yhteisten tuki- ja tietojärjestelmäpalvelujen sisältämien keskitettyjen talous- ja palkkahallinnon tukipalvelujen sekä ict-tukipalvelujen määrärahan tarve on vähentynyt talouden tasapainotusohjelman toimenpiteiden takia.

Lisäksi konsernijaosto on 20.10.2025, § 53 esittänyt kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Kuopion Tilapalvelujen vuoden 2025 talousarviosta vähennetään toimintamenoja 4,7 milj. euroa. Tilapalvelujen tilikauden ylijäämä kohenee esitetyllä muutoksella 4,7 milj. euroa. Kuopion Tilapalvelut on kirjanpidollinen taseyksikkö, jonka sitovana talousarviotavoitteena on nollatulos. Pelastustoiminnan käytössä olevien rakennusten myynnit ja niistä aiheutuvat myyntitappiot jäävät toteutumatta, mikä vähentää määrärahan tarvetta 2,3 milj. euroa. Lämmityksen ja sähkön energiahinnan muutosvarauksia jää toteutumatta yhteensä 1,8 milj. euroa. Lisäksi rakennusten vikakorjauksiin tarvittavan määrärahan tarve on vähentynyt 0,6 milj. euroa. Taustalla on talouden tasapainotusohjelman toimenpiteenä toteutettu Servica Oy:n palvelusopimusuudistus, jonka vaikutus on arvioitua parempi.

Elinvoimajaosto on kokouksessaan 28.10.2025 esittänyt kaupunginhallitukselle, että elinvoima- ja konsernipalvelujen toimialan työllisyyspalvelujen vastualueen vuoden 2025 talousarvioon lisätään toimintatuloja 2,6 milj. euroa ja toimintamenoja 2,6 milj. euroa. Kotouttamiskorvausten määrä on noussut olennaisesti tilapäistä suojelua saavien kuntalaisten määrän kehityksen takia ja tuloarviota voidaan nostaa. Työllisyyspalvelun toimintamenoihin sisältyvä määräraha Kuopion kaupungin rahoitusosuuteen työttömyystuista on puolestaan osoittautunut riittämättömäksi ja edellyttää lisämäärärahaa. Toimintakate ei talousarviomuutoksen myötä muutu.

Kaupunkirakennelautakunta on tehnyt sisäisen talousarviomuutoksen kokouksessaan 29.10.2025, § 198. Arvion mukaan tulojen menetys kompensoituu kulusäästöillä palvelujen ostoissa ja henkilöstökuluissa vastualueiden välillä. Kaupunkiympäristön tulot ja menot pienenevät 2,64 miljoonaa euroa. Toimintakate pysyy talousarvion mukaisena, eivätkä muutokset vaikuta talousarvion sitovuuteen kaupunginvaltuustoon nähden.

Lisäksi toteutetaan teknisiä talousarviosiirtoja palvelualueiden välillä toimintojen uudelleenorganisoinnin vuoksi (Haltuun-projekti). Näillä muutoksilla ei ole vaikutusta kaupungin toimintakatteeseen.

Teknisesti edellä olevat muutokset on sisällytetty liitteenä olevaan kaupungin tuloslaskelmaan.

Tuloslaskelmaosan muutokset:

Kaupungin verotuloennuste on heikentynyt. Kaikki verotulot tulevat jäämään tuoreimpien arvioiden mukaan alle alkuperäisen talousarvion. Kokonaisuudessaan verotulojen tuloarviota esitetään pienennettäväksi 9,5 milj. eurolla.

Kaupunginhallitus	§ 364	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Valtionosuuspäätökset osoittivat jo heti vuoden alussa, että tulot tulevat olemaan yli neljä miljoonaa paremmat kuin talousarvioon merkitty. Lisäksi eri tekijät ovat vuoden mittaan tuoneet lisäyksiä, ja maksatukset ovat kasvaneet vielä elo-joulukuulle. Valtionosuuksien tuloarviota esitetään nostettavaksi 4,423 milj. eurolla.

Yhteenveto talousarvion tuloslaskelmasta koko kaupungin tasolla vuodelle 2025 edellä esitettyjen ja aikaisemmin kuluvana vuonna päätettyjen muutosten jälkeen, milj. euroa:

TOIMINTAKATE	- 312,8
Verotulot	302,1
Valtionosuudet	46,8
Rahoitustulot ja -menot, netto	9,6
VUOSIKATE	45,6
Poistot	- 58,0
TULOS	-12,4
Poistoeron muutos	0,0
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	-12,4

Alkuperäinen talousarvio oli -12,5 milj. euroa alijäämäinen.

Rahoitusosan muutokset:

Pitkäaikaisia lainoja nostetaan suunniteltua vähemmän parantuneen kassatilanteen myötä. Valtuustoon nähden sitovana eränä pitkäaikaisten lainojen lisäykseen esitetään 10,0 milj. euron vähennystä. Lainojen lyhennysohjelmien tarkentumisen myötä pitkäaikaisten lainojen vähennystarve on kasvanut 0,25 milj. euroa. Muutokset näkyvät liitteenä olevassa rahoituslaskelmassa.

Investointiosan muutokset:

Kaupunkiympäristön investointien nettomenot näyttävät ennusteen mukaan alittuvan talousarvioon verrattuna. Maanhankinnan menot alittuvat 0,5 miljoonaa euroa ja yhdyskuntarakentamisen investointien nettomenojen arvioidaan jäävän 2,2 miljoonaa euroa talousarviota pienemmiksi.

Elinkeinoalueiden ja uusien alueiden osalta menot alittuvat 1,35 miljoonaa euroa. Pienen Neulamäen yritysalue jäi pois investointiohjelmasta. Rahoitusta on suunnattu vaihtoehtoihin ratkaisuihin yritystonttien turvaamiseksi siten, että asemakaavoitettuja Etelä-Kuopion yrityspuiston tontteja esirakennetaan. Lisäksi Vanhan Varikon ja Sarastuskaaren alueen rahoitusosuudet ylittyvät talousarvioon nähden.

Liikuntapaikkarakentamisen nettomenojen arvioidaan alittuvan 1,05 miljoonaa euroa. Säästö syntyy Puijon alueen investointeihin varatusta määrärahasta. Vastaavasti yleisten alueiden saneerauksen nettomenojen ennakoidaan ylittävän 0,2 miljoonaa euroa. Ylitys syntyy useammasta kohteesta.

Kaupunginhallitus § 364

17.11.2025

Kaupunginvaltuusto

01.12.2025

Tarkemmin muutoksien euromäärät näkyvät liitteessä.

Koko kaupungin investointinetto on tässä esitettävän ja aikaisemmin päätettyjen talousarviomuutosten jälkeen vuodelle 2025 on 69,2 milj. euroa, joka on 4,8 milj. euroa alkuperäistä talousarviota vähemmän.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 69 §

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyse on asiakokonaisuudesta mistä on lainsäädännössä säädetty tai muussa kuntaa koskevassa ohjeistuksessa määrätty. (KH 21.10.2024 § 293).

Kaupunginhallitus	§ 334	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 348	03.11.2025
Kaupunginvaltuusto	§ 83	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

6

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026 - 2029

Kaupunginvaltuusto 01.12.2025

4034/02.02.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

talousjohtaja Marja-Leena Martikainen, puh. 044 718 2153

taloussuunnittelupäällikkö Jaana Kuuva, puh. 044 718 2788

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto käsittelee vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2029 taloussuunnitelman.

a. Kaupunginvaltuusto hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2029 taloussuunnitelman siihen liittyvine tavoitteineen, yleis- ja erityisperusteluineen sekä sitovuus- ja toimintaohjeineen.

b. Talousarviossa annetaan valtuutus jatkaa jo aloitetut, mutta tilinpäätöksessä 2025 keskeneräisiksi todettavat investointihankkeet vuodelle 2026 varatun kohdekohtaisen määrärahan puitteissa tai sisältyen nk. hankkeiden päättämiseen varattuun määrärahaan.

c. Kaupunginvaltuusto antaa kaupunginhallitukselle valtuuden käynnistää uusien yritystilojen ja -alueiden rakentamis- ja ostohankkeita sekä kaupungin kehityksen kannalta olennaisia investointeina käsiteltäviä kumppanuus- ja kehityshankkeita kokonaiskustannusarvioltaan enintään 5 milj. euron rajaan saakka. Mahdolliset hankkeet tuodaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi talousarviomuutoksina.

d. Kaupunginvaltuusto oikeuttaa talousjohtajan nostamaan talousarviovuoden aikana enintään talousarvion rahoituslaskelman pitkäaikaisten lainojen lisäyksen osoittaman määrän rahoitusta kaupungin maksuvalmiuden sitä edellyttäessä, kilpailuttamaan rahoituksen hankinnan, sopimaan tarkemmat lainaehdot sekä nostoajankohdat. Lisäksi valtuusto oikeuttaa talousjohtajan ylittämään lainojen nettomuutoksen sillä määrällä, millä edellä kohdassa 3 tarkoitettuja toimenpiteitä toteutetaan käynnistämismaksuvaltuuden puitteissa talousarviovuoden aikana.

e. Kaupunginvaltuusto valtuuttaa talousjohtajan nostamaan tilapäisluottoa enintään 50 milj. euroa maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Kaupunginhallitus	§ 334	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 348	03.11.2025
Kaupunginvaltuusto	§ 83	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

f. Kaupunginvaltuusto korottaa poikkeuksellisesti talouden tasapainotustoimenpiteenä Kuopion Tilapalvelujen peruspääoman koron 17,3 milj. euroon vuonna 2026.

g. Talous- ja omistajaohjaus oikeutetaan korjaamaan kirjoitusvirheet ja tekemään tekstiin teknisluontoisia korjauksia.

Päätös

Liitteet Talousarvio 2026 kaupunginhallituksen esitys

Kaupunginvaltuusto 17.11.2025 § 83

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto aloittaa talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026 - 2029 käsittelyn kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti.

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yksimielisesti kaupunginhallituksen päätösehdotuksen.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.11.2025 § 348

Valmistelijat / lisätiedot:

talousjohtaja Marja-Leena Martikainen, puh. 044 718 2153

taloussuunnittelupäällikkö Jaana Kuuva, puh. 044 718 2788

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Kaupunginhallitus	§ 334	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 348	03.11.2025
Kaupunginvaltuusto	§ 83	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus päättää:

a. ehdottaa kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2029 taloussuunnitelman siihen liittyvine tavoitteineen, yleis- ja erityisperusteluineen sekä sitovuus- ja toimintaohjeineen.

b. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että talousarviossa annetaan valtuutus jatkaa jo aloitetut, mutta tilinpäätöksessä 2025 keskeneräisiksi todettavat investointihankkeet vuodelle 2026 varatun kohdekohtaisen määrärahan puitteissa tai sisältyen nk. hankkeiden päättämiseen varattuun määrärahaan.

c. ehdottaa, että kaupunginvaltuusto antaa kaupunginhallitukselle valtuuden käynnistää uusien yritystilojen ja -alueiden rakentamis- ja ostohankkeita sekä kaupungin kehityksen kannalta olennaisia investointeina käsiteltäviä kumppanuus- ja kehityshankkeita kokonaiskustannusarvioltaan enintään 5 milj. euron rajaan saakka. Mahdolliset hankkeet tuodaan kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi talousarviomuutoksina.

d. ehdottaa, että kaupunginvaltuusto oikeuttaa talousjohtajan nostamaan talousarviovuoden aikana enintään talousarvion rahoituslaskelman pitkäaikaisten lainojen lisäyksen osoittaman määrän rahoitusta kaupungin maksuvalmiuden sitä edellyttäessä, kilpailuttamaan rahoituksen hankinnan, sopimaan tarkemmat lainaehdot sekä nostoajankohdat. Lisäksi valtuusto oikeuttaa talousjohtajan ylittämään lainojen nettomuutoksen sillä määrällä, millä edellä kohdassa 3 tarkoitettuja toimenpiteitä toteutetaan käynnistämismuutoksen puitteissa talousarviovuoden aikana.

e. ehdottaa, että kaupunginvaltuusto valtuuttaa talousjohtajan nostamaan tilapäisluottoa enintään 50 milj. euroa maksuvalmiuden turvaamiseksi.

f. ehdottaa, että kaupunginvaltuusto korottaa talouden tasapainotustoimenpiteenä Kuopion Tilapalvelujen peruspääoman koron 17,3 milj. euroon vuonna 2026.

g. että talous- ja omistajaohjaus oikeutetaan korjaamaan kirjoitusvirheet ja tekemään tekstiin teknisluontoisia korjauksia.

Päätös

Merkitään, että talousjohtaja Marja-Leena Martikainen ja taloussuunnittelupäällikkö Jaana Kuuva olivat läsnä pykälässä vastaamassa kysymyksiin ja he poistuivat asian käsittelyn jälkeen klo 16.04.

Kaupunginhallitus	§ 334	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 348	03.11.2025
Kaupunginvaltuusto	§ 83	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Kaupunginhallituksen puheenjohtaja Aleksi Eskelinen tiedusteli voidaanko hyväksyä yksimielisesti seuraavat muutokset vuoden 2026 talousarvioon ja vuosien 2026-2029 taloussuunnitelmaan:

Lisätään teksti "Kaupungin uimarantojen yhteydessä olevista laitureista ja niiden ylläpidon linjauksista laaditaan selvitys, mukaan lukien arvio talousvaikutuksista." TA -kirjan sivulle 78 kohtaan Kaupunki-ympäristön palvelualue, Kasvava ja elinvoimainen Kuopio.

Lisätään teksti: "Kaupunki selvittää omien kiinteistöjensä mahdollisuutta nuorisotoimen käyttöön." TA-kirjan sivulle 92 kohtaan Kasvu ja oppiminen, Toimintaympäristö ja sen muutokset.

Kasvatetaan kasvun ja oppimisen toimintakatetta -400.000 eurolla kattamaan talousarviossa olevan palveluverkkoon kohdistuvan säästötavoitteen ja palveluverkkoluonnoksen esityksen välillä oleva erotus.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muilta osin kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.10.2025 § 334

Valmistelijat / lisätiedot:

talousjohtaja Marja-Leena Martikainen, puh. 044 718 2153

taloussuunnittelupäällikkö Jaana Kuuva, puh. 044 718 2788

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus aloittaa vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2029 taloussuunnitelman käsittelyn kokouksen jälkeen pidettävässä seminaarissa.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus	§ 334	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 348	03.11.2025
Kaupunginvaltuusto	§ 83	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Selostus

Kuntalain säännökset talousarviosta

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Lautakuntien ja jaostojen talousarvioesitykset

Lautakunnat ja jaostot ovat käsitelleet talousarvioesitykset seuraavasti:

- Konsernijaosto on 11.9.2025 § 21 käsitellyt elinvoima- ja konsernipalvelujen toimialan, yleishallinnon ja Kuopion Tilapalvelujen talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa <https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2025566-4>
- Elinvoimajaosto on 11.9.2025 § 9 käsitellyt elinvoima- ja konsernipalvelujen toimialan ja Kuopion työllisyysalueen talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa <https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2025567-9>

Kaupunginhallitus	§ 334	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 348	03.11.2025
Kaupunginvaltuusto	§ 83	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

- Sivistyslautakunta on 16.9.2025 § 28 käsitellyt sivistyslautakunnan talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa

<https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2025572-3>

- Kaupunkirakennelautakunta on 17.9.2025 § 170 käsitellyt kaupunkiympäristön palvelualueen talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa

<https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2025562-3>

- Hyvinvoinnin edistämisen lautakunta on 17.9.2025 § 69 käsitellyt hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan talousarvioesityksen, linkki esitykseen ohessa

<https://kuopio.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meetingitem&id=2025570-10>

Talousarvion valmistelu

Kaupunginhallitus käsitteli ensimmäisen kerran vuoden 2026 talousarviokehystä kokouksessaan 26.5.2025, § 169 ja antoi koko kaupungin valmistelua koskevat puitteet tuloslaskelmatasolla. Samassa yhteydessä todettiin, että valtuustokauden vaihduttua kehystä tarkastellaan uudelleen. Vallitsevassa suhdannetilanteessa uudelleentarkastelu olikin tarpeellista, sillä mm. verotuloarvioita vuodelle 2026 on koko ajan pienennetty ja valtionosuuksien tiedot valtion budjettiesityksen myötä tarkentuneet. Kehystarkistuksesta 2.9.2025, § 268 valmistelu eteni lautakuntiin ja jaostoihin kaupunginhallituksen antaman toimintakatekehysten evästyksin. Investointisuunnitelma on valmistelu talouden tasapainotusohjelman linjausten mukaisesti 75 milj. euron tasoon.

Valmistelu jaostoissa ja lautakunnissa toteutui erittäin vastuullisesti ja loppujen lopuksi kaupunginjohtajan on ollut mahdollista antaa toimintakatteeltaan 1,3 milj. euroa kehystä paremmalla tasolla oleva talousarvioesitys. Verotuloarviota jouduttiin pienentämään, mutta valtionosuuksien määrä tarkentui suuremmaksi. Vuosikatteen tuoma tulorahoitus riittää 2/3:aan investointeista, mitä voidaan pitää riittävänä. Vaikka vuoden 2026 talousarvioesitys on -2,1 milj. euroa alijäämäinen, se on lopputulemaltaan talouden tasapainotusohjelman linjausten mukainen ja vie kohti tasapainoista taloustilannetta vuonna 2027. Talousarvioesitys vuodelle 2026 ei sisällä kunnallisveroprosentin eikä kiinteistöveroprosenttien korotuksia.

Talousarviokirja sisältää arvioinnit riskeistä, vaikutuksista lapsiin ja nuoriin, ympäristöön, yrityksiin sekä maaseutuun. Talousarviokirja sisältää yhteenvedon vuoden 2026 talousarvioon sisältyvistä tasapainotustoimenpiteistä. Uutena talousarviossa ovat ilmastobudjetoinnin toimenpiteet koko kaupungin tasolla vuonna 2026.

Kaupunginhallitus	§ 334	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 348	03.11.2025
Kaupunginvaltuusto	§ 83	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys esittelymateriaaleineen ja tiedotteineen on julkistettu 9.10.2025 ja materiaali löytyy osoitteesta [Talousarvio - Kuopio](#)

Kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle on esitelty talousarvion sisältöä infotilaisuudessa 20.10.2025. Kaupunginhallitus antaa talousarvioesityksen ja esityksen veroprosenteista kokouksessaan 3.11.

Kaupunginvaltuusto käy lähetekeskustelun talousarviosta 17.11.2025 ja päättää talousarviosta vuodelle 2026 ja taloussuunnitelmasta 2026-2029 kokouksessaan 1.12.2025.

Kuopio 2035 -strategian valmistelua tehdään parhaillaan. Samoin johtamisjärjestelmän uudistus on käynnissä. Näitä koko kaupungin toimintaan vaikuttavia muutoksia ei vielä sisälly tähän talousarvioesitykseen. Osin on myös jouduttu käyttämään aikaisempia termejä, kun tarkoitetaan usean eri vastualueen yhteen kokoavia tietoja. Kun päätökset on tehty, käynnistetään strategisten tavoitteiden konkretisointi vuoden 2026 toimenpiteiksi kaupungin palveluissa. Johtamisjärjestelmän muutokset tulevat olemaan talousarvion näkökulmasta osin teknisiä, koska keskeiset koko kaupungin tason euromäärät eivät muutu. Mutta joiltakin osin 1.1.2026 muuttuvan johtamisjärjestelmän vuoksi talousarvion euromääristä sisältöä on tarkasteltava uudelleen eri toimielimissä. Muutettu talousarvio tuodaan päätöksenteon eri vaiheisiin myöhemmin tarkentuvan aikataulutuksen mukaisesti vuoden 2026 puolella.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 68 §

Vaikutusten arviointi

Liitteenä oleva talousarvioesitys sisältää vaikutusten arvioinnin.

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

7**Länsi-Maaningan ja Hirvilahden alueen varhaiskasvatuksen järjestäminen ja selvitys Pulkonkosken ja Palonurmen ns. pienten lasten yksiköistä**

Kaupunginvaltuusto 01.12.2025

7960/12.07.00/2025

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedoksi tehdyt selvitykset mahdollisuudesta järjestää opetus alueiden 0-2 luokkien oppilaille ns. pienten lasten yksiköissä Palonurmessa ja Pulkonkoskella.

Päätös

Liitteet 7950/2025 liite: Päätösten vaikutusten ennakkoarviointilomake
7950/2025 liite: perustelut eriävälle mielipiteelle Kähkönen ja Pehkonen
21.10.2025 § 41

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 17.11.2025 § 366

Valmistelijat / lisätiedot:

opetusjohtaja Silja Silvennoinen, puh. 044 718 4003

kasvatusjohtaja Marika Savukoski, puh. 044 718 4008

palvelupäällikkö Minna Kari, puh. 044 718 3760

palvelupäällikkö , puh. 044 718 6134

opetuspäällikkö Taina Vainio, puh. 044 718 4018

opetuspäällikkö Mika Kuitunen, puh. 044 718 5151

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus merkitsee oheiset vastaukset tiedoksi ja saattaa ne edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Päätös

Merkitään, että kasvatusjohtaja Marika Savukoski ja opetusjohtaja Silja Silvennoinen olivat läsnä pykälässä vastaamassa kysymyksiin ja he poistuivat kokouksesta kysymyksiin vastaamisen jälkeen.

Kaupunginjohtaja muutti päätösehdotustaan seuraavasti:

Kaupunginhallitus merkitsee tiedoksi sivistyslautakunnan päätöksen asiakohdat b ja c ja esittää ne edelleen tiedoksi kaupunginvaltuustolle.

Kaupunginhallitus toteaa, että sivistyslautakunnan ratkaisemasta asiakohdasta a on tehty oikaisuvaatimus, ja näin ollen sivistyslautakunnan päätös asiakohdan a osalta on vielä lainvoimaa vailla.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan muutetun päätösehdotuksen.

Päätöshistoria

Sivistyslautakunta 21.10.2025 § 41

Valmistelijat / lisätiedot:

opetusjohtaja Silja Silvennoinen, puh. 044 718 4003

kasvatusjohtaja Marika Savukoski, puh. 044 718 4008

palvelupäällikkö Minna Kari, puh. 044 718 3760

palvelupäällikkö Tiina Mikkilä, puh. 044 718 6134

opetuspäällikkö Taina Vainio, puh. 044 718 4018

opetuspäällikkö Mika Kuitunen, puh. 044 718 5151

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja SIV Pekka Vähäkangas

Sivistyslautakunta:

- a. päättää, ettei Länsi-Maaningan ja Hirvilahden alueella ole tarpeen laajentaa varhaiskasvatuspalveluiden tarjontaa, sillä kyseisen alueen varhaiskasvatusta tarvitseville lapsille on pystytty tarjoamaan olemassa olevilla vaihtoehtoilla varhaiskasvatusta lasten tarpeiden mukaisesti.
- b. päättää merkitä tiedoksi tehdyn selvityksen mahdollisuudesta järjestää opetus alueen 0-2 luokkien oppilaille ns. pienten lasten yksikössä Palonurmessa.
- c. päättää merkitä tiedoksi tehdyn selvityksen mahdollisuudesta järjestää opetus alueen 0-2 luokkien oppilaille ns. pienten lasten yksikössä Pulkonkoskella.

Päätös

Merkitään, että palvelupäällikkö Minna Kari saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn alussa.

Merkitään, että opetuspäällikkö Taina Vainio oli läsnä pykälässä esittelemässä asiaa ja hän poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen.

Esittelijä muutti päätösesitystä seuraavaksi:

Sivistyslautakunta:

- a. päättää, ettei Länsi-Maaningan ja Hirvilahden alueella ole tarpeen laajentaa varhaiskasvatuspalveluiden tarjontaa, sillä kyseisen alueen varhaiskasvatusta tarvitseville lapsille on pystytty tarjoamaan olemassa olevilla vaihtoehtoilla varhaiskasvatusta lasten tarpeiden mukaisesti.
- b. päättää merkitä tiedoksi tehdyn selvityksen mahdollisuudesta järjestää opetus alueen 0-2 luokkien oppilaille ns. pienten lasten yksikössä Palonurmessa.
- c. päättää merkitä tiedoksi tehdyn selvityksen mahdollisuudesta järjestää opetus alueen 0-2 luokkien oppilaille ns. pienten lasten yksikössä Pulkonkoskella.
- d. sekä päättää antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle oheiset vastaukset.

Keskustelun kuluessa jäsen Heikki Kähkönen esitti, että sivistyslautakunta päättää, että varhaiskasvatuspalveluiden toteuttaminen Länsi-Maaningan ja Hirvilahden alueilla palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Jäsen Minna Pehkonen kannatti Heikki Kähkösen tekemää esitystä.

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun, josta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toteutetaan nimenhuutoäänestyksellä siten, että asian käsittelyn jatkaminen on 'JAA' ja asian palauttaminen uudelleen valmisteluun on 'EI'. Puheenjohtajan esitys äänestystavasta hyväksyttiin yksimielisesti.

Nimenhuutoäänestyksellä suoritettussa äänestyksessä annettiin 7 JAA-ääntä (Jalkala, Ojala, Pitkänen, Räihä, Sääski, Tuppurainen, Kananen) ja 4 EI-ääntä (Kähkönen, Pehkonen, Räsänen, Sutinen), joten sivistyslautakunta päätti jatkaa asian käsittelemistä.

Keskustelun kuluessa jäsen Heikki Kähkönen esitti, että sivistyslautakunta päättää, että ns. pienten lasten yksikköjen selvitykset Pulkonkoskella ja Palonurmessa tulee palauttaa valmisteluun. Jäsen Minna Pehkonen kannatti Heikki Kähkösen tekemää esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteluun, josta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että äänestys toteutetaan nimenhuutoäänestyksellä siten, että asian käsittelyn jatkaminen on 'JAA' ja asian palauttaminen uudelleen valmisteluun on 'EI'. Puheenjohtajan esitys äänestystavasta hyväksyttiin yksimielisesti.

Nimenhuutoäänestyksellä suoritettussa äänestyksessä annettiin 6 JAA-ääntä (Jalkala, Ojala, Pitkänen, Räihä, Sääski, Tuppurainen) ja 5 EI-ääntä (Kähkönen, Pehkonen, Räsänen, Sutinen, Kananen), joten sivistyslautakunta päätti jatkaa asian käsittelemistä.

Sivistyslautakunta hyväksyi esittelijän muutetun päätösesityksen.

Merkitään, että jäsen Heikki Kähkönen ja jäsen Minna Pehkonen jätti päätökseen eriävän mielipiteen, jonka perustelut liitetään pöytäkirjaan.

Asian käsittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 19.13-19.21.

Selostus

Kuopion kaupunginvaltuusto käsitteli kokouksessaan 24.2.2025 § 7 Pulkonkosken koulun lakkauttamista ja § 8 Palonurmen koulun lakkauttamista. Päätöksenteon yhteydessä päätettiin, että kaupungin palveluverkkoselvityksen yhteydessä valmistellaan varhaiskasvatuspalveluiden järjestäminen Länsi-Maaningan ja Hirvilahden alueella sekä selvitetään mahdollisuus järjestää opetus alueen 0–2 luokkien oppilaille ns. pienten lasten yksikössä Pulkonkoskella. Vastaavanlainen selvitys tulee laatia myös Palonurmen koulun osalta.

Palveluverkkoselvityksen toimeenpanoihin liittyvät asioiden valmistelut ja päätökset valmistellaan kasvun ja oppimisen palvelualueella (nykyinen sivistystoimiala) virkatyönä ja esitykset tulevat uuden valtuuston käsittelyyn ja päätöksentekoon syksystä alkaen.

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Koska Palonurmen ja Pulkonkosken koulut lakkautetaan 1.8.2026 alkaen, ei voida puhua Palonurmen tai Pulkonkosken pienten lasten koulusta. Palonurmen pienten lasten koulu olisi toteutuessaan hallinnollisesti Nilsiään yhtenäiskoulun alainen Palonurmen yksikkö ja vastaavasti Pulkonkosken pienten lasten koulu olisi hallinnollisesti Maaninkajärven koulun Pulkonkosken yksikkö. Tässä selvityksessä niistä käytetään nimitystä Palonurmen tai Pulkonkosken pienten lasten yksikkö.

Varhaiskasvatuksen järjestäminen Länsi-Maaningan ja Hirvilahden alueella

Hirvilahden suunnittelualueella (kolmella pienalueella) on tällä hetkellä (15.10.2025) 25 alle 6-vuotiaasta lasta. Heidän syntymävuotensa jakautuvat seuraavasti:

Pienalue	2025	2024	2023	2022	2021	2020
468100	0	1	2	1	1	4
468200	2	1	2	1	2	2
468300	0	2	0	2	0	2
yhteensä	2	4	4	4	3	8

Länsi-Maaningan pienalueella (pienalue 602300) on tällä hetkellä (15.10.2025) 25 alle 6-vuotiaasta lasta. Heidän syntymävuotensa jakautuvat seuraavasti:

Pienalue	2025	2024	2023	2022	2021	2020
602300	2	5	6	2	3	7

Tällä hetkellä Länsi-Maaningan ja Hirvilahden varhaiskasvatus on järjestetty siten, että varhaiskasvatusta tarvitsevat lapset on sijoitettu von Wrightin tai Maaningan päiväkoteihin. Perheiden työmatkasuunnat on otettu huomioon ja tarjottu hoitopaikkaa myös työmatkan varrelta. Lisäksi varhaiskasvatuspalvelujen järjestämisessä tehdään yhteistyötä yli kuntarajojen.

Von Wrightin päiväkodissa on 107 paikkaa ja Maaningan päiväkodissa 63 paikkaa. Lisäksi Kaislastenlahdessa työskentelee kaksi perhepäivähoitajaa (yksi Ryttyllä ja yksi Kaislastenlahdessa). Maaningalla työskentelee viisi perhepäivähoitajaa (Kinnulanlahdessa, Torteella, Käärmelähdessä, Tuovilanlahdessa ja Maaningalla). Perhepäivähoitajilla voi olla hoidossa 4 lasta omat lapset mukaan lukien. Tällä hetkellä kyseisen alueen varhaiskasvatusta tarvitseville lapsille on pystytty olemassa olevilla vaihtoehdoilla tarjoamaan tarvittava varhaiskasvatuspalvelu.

Esiopetuksen ja perusopetuksen järjestäminen Palonurmen ja Pulkonkosken alueilla

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Tällä hetkellä Palonurmessa ja Pulkonkoskella ei järjestetä esiopetusta vähäisen esioppilasmäärän vuoksi. Palonurmessa esiopetusta järjestettiin viimeksi keväällä 2024. Pulkonkoskella varhaiskasvatuksen järjestämää esiopetusta oli viimeksi keväällä 2022. Mikäli ns. pienten lasten yksiköt päätetään perustaa ja järjestää opetus alueiden 0 – 2-luokkien oppilaille, tulee samalla päättää esiopetuksen järjestämisvastuusta varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä. Kuopiossa esiopetus on Karttulan Kissakuusen koulun ja Pihkainmäen koulun aluetta lukuun ottamatta keskitetty varhaiskasvatuksen järjestämäksi. Tulevaisuudessa myös Karttulan ja Pihkainmäen alueen esiopetus on tarkoitus siirtää varhaiskasvatuksen järjestämäksi.

Henkilöstömitoitus ja henkilöstön kelpoisuutta koskevat säädökset muodostavat oman haasteensa. Esiopetusta annetaan 20 tuntia viikossa ja perusopetusta 21 tuntia viikossa. Koska varhaiskasvatuksen opettaja ei ole kelpoisuusasetuksen mukaan kelpoinen ([Asetus opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 986/1998 § 7](#)) opettamaan perusopetuksen 1.- ja 2.-luokkalaisia, olisi Palonurmen ja Pulkonkosken alueen esiopetus järkevintä siirtää perusopetuksen järjestämäksi. Tällöin perusopetuksen luokanopettaja voisi antaa myös esiopetusta. Opetuksen toteuttaminen perusopetuksen järjestämänä tarkoittaa sitä, että esiopetuksen oppilat opiskelisivat samassa ryhmässä yhtä aikaa 1.- ja 2.-luokkaisten kanssa.

Väestörekisteristä ja oppilashallintojärjestelmästä on 28.8.2025 haettu tiedot Palonurmen koulun oppilaaksiottoalueella asuvien lasten määristä.

Palonurmi	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
0. lk	5	4	3	2	3
1. lk	2	5	4	3	2
2. lk	0	2	5	4	3
Yhteensä	7	11	12	9	8

Tämänhetkisten tietojen mukaan Palonurmen pienten lasten yksikössä olisi lukuvuonna 2026 – 2027 yhteensä 7 oppilasta, joista esiopetuksessa (0 lk) olisi 5 oppilasta ja 1. luokalla 2 oppilasta. Lukuvuonna 2027 – 2028 oppilaita olisi yhteensä 11, lukuvuonna 2028 – 2029 yhteensä 12 jne. edellä olevan taulukon mukaisesti.

Väestörekisteristä ja oppilashallintojärjestelmästä on 28.8.2025 haettu tiedot Pulkonkosken koulun oppilaaksiottoalueella asuvien lasten määristä.

Pulkonkoski	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030	2030-2031
0. lk	8	2	3	6	4
1. lk	5	8	2	3	6

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

2. lk	0	5	8	2	3
Yhteensä	13	15	13	11	13

Tämänhetkisten tietojen mukaan Pulkonkosken pienten lasten yksikössä olisi lukuvuonna 2026 – 2027 yhteensä 13 oppilasta, joista esiopetuksessa (o lk) olisi 8 oppilasta ja 1. luokalla 5 oppilasta. Lukuvuonna 2027 – 2028 oppilaita olisi yhteensä 15, lukuvuonna 2028 – 2029 yhteensä 13 jne. edellä olevan taulukon mukaisesti.

Jos lapsi ennen oppivelvollisuuslaissa ([Oppivelvollisuuslaki 1214/2020 § 2](#)) tarkoitettua oppivelvollisuusikää osallistuu perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan taikka perusopetukseen, varhaiskasvatusta järjestetään täydentävästi ([Varhaiskasvatuslaki 30.12.2020/1228 12 §](#)). Varhaiskasvatuksen järjestämiseksi tarvitaan varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja ([Varhaiskasvatuslaki 540/2018 luku 6](#) ja [Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018 § 1](#)).

Esiopetuksen ja perusopetuksen järjestäminen Palonurmessa

Mikäli Palonurmen koulun kiinteistössä toimisi pienten lasten yksikkö, esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämiseksi tarvitaan varhaiskasvatuslain ja asetuksen mukainen henkilöstö eli varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja.

Opetuksen järjestämistä ja tarvittavaa henkilöstömitoitusta kuvataan seuraavan taulukon avulla:

Aika	Esiopetuksen oppilas (o lk)	Perusopetuksen oppilas (1 – 2 lk)
klo 6.30 – 8.00	esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus/varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja	
klo 8.00 – 12.00/13.00	esiopetus/perusopetuksen opettaja ja koulunkäynninohjaaja	perusopetus/perusopetuksen opettaja ja koulunkäynninohjaaja
klo 12.00 – 17.00	esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus/varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja	
klo 12.00 – 15.00		iltapäivätoiminta/koulunkäynninohjaaja (mikäli ryhmä muodostuu)

Perusopetuslain mukaan oppilaille on tarjottava ryhmäkohtaista ja tarvittaessa oppilaskohtaista tukea ([Perusopetuslaki 628/1998, luku 4a 30.12.2024/1090](#)). Näin pienissä

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

yksiköissä ei olisi omaa erityisopettajaa, vaan Nilsin yhtenäiskoulun erityisopettaja olisi Palonurmessa 4 tuntia viikossa. Erityisopettaja voisi toteuttaa vain ryhmäkohtaista tukea. Mikäli joku oppilas tarvitsi oppilaskohtaista tukea, hänen opetuksensa pitäisi järjestää Nilsin yhtenäiskoulussa. Opiskeluhuollon palvelut (kouluterveydenhuolto, koulukuraattori ja – psykologi) olisivat saatavissa harvoin.

Esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa tukea tarvitseva on oikeutettu saamaan varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelua. Laskelmassa on arvioitu varhaiskasvatuksen erityisopettajan kilomettikorvauskustannukset, mikäli käyntikertoja olisi vuodessa noin kuusi.

Henkilöstön palkkauskustannukset:

- varhaiskasvatuksen opettaja (työaika 50 – 60 %)	22 500 – 27 000 €/v
- varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (työaika 50 – 60 %)	18 000 – 21 600 €/v
- perusopetuksen opettaja	60 000 €/v
- koulunkäynninohjaaja 30 t/viikko	30 000 €/v
- varhaiskasvatuksen erityisopettaja 6 krt/vuosi	200 €/v
- erityisopettaja 4 t/viikko	10 000 €/v
Palkkauskustannukset yhteensä	140 700 – 148 800 €/v

Esiopetuksen ja perusopetuksen järjestäminen Pulkonkoskella

Mikäli Pulkonkosken koulun kiinteistössä toimisi pienten lasten yksikkö, esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen järjestämiseksi tarvitaan varhaiskasvatuslain ja asetuksen mukainen henkilöstö eli varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja.

Opetuksen järjestämistä ja tarvittavaa henkilöstömitoitusta kuvataan seuraavan taulukon avulla:

Aika	Esiopetuksen oppilas (0 lk)	Perusopetuksen oppilas (1 – 2 lk)
klo 6.30 – 8.00	esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus/varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja	
klo 8.00 – 12.00/13.00	esiopetus/perusopetuksen opettaja ja koulunkäynninohjaaja	perusopetus/perusopetuksen opettaja ja koulunkäynninohjaaja
klo 12.00 – 17.00	esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus/varhaiskasvatuksen opettaja ja lastenhoitaja	
klo 12.00 – 15.00		iltapäivätoiminta/koulunkäynninohjaaja (mikäli ryhmä muodostuu)

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Perusopetuslain mukaan oppilaille on tarjottava ryhmäkohtaista ja tarvittaessa oppilaskohtaista tukea ([Perusopetuslaki 628/1998, luku 4a 30.12.2024/1090](#)). Näin pienissä yksiköissä ei olisi omaa erityisopettajaa, vaan Maaninkajärven koulun erityisopettaja olisi koulussa 4 tuntia viikossa. Erityisopettaja voisi toteuttaa vain ryhmäkohtaista tukea. Mikäli joku oppilas tarvitsi oppilaskohtaista tukea, hänen opetuksensa pitäisi järjestää Maaninkajärven koulussa. Opiskeluhuollon palvelut (kouluterveydenhuolto, koulukuraattori ja –psykologi) olisivat saatavissa harvoin.

Esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa tukea tarvitseva on oikeutettu saamaan varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelua. Laskelmassa on arvioitu varhaiskasvatuksen erityisopettajan kilomettikorvauskustannukset, mikäli käyntikertoja olisi vuodessa noin kuusi.

Henkilöstön palkkauskustannukset:

- varhaiskasvatuksen opettaja (työaika 50 – 60 %)	22 500 – 27 000 €/v
- varhaiskasvatuksen lastenhoitaja (työaika 50 – 60 %)	18 000 – 21 600 €/v
- perusopetuksen opettaja	60 000 €/v
- koulunkäynninohjaaja 30 t/viikko	30 000 €/v
- varhaiskasvatuksen erityisopettaja 6 krt/vuosi	200 €/v
- erityisopettaja 4 t/viikko	10 000 €/v
Palkkauskustannukset yhteensä	140 700 – 148 800 €/v

Muita kustannuksia

Hallinnon kulut tarkoittavat varhaiskasvatusyksikön johtajan, rehtorin ja koulusihteerin työstä koituvia palkkaus- ja matkakuluja arviolta 10 000 €/v/yksikkö.

Seuraavissa taulukoissa on esitelty pienten lasten yksikköjen kokonaiskustannukset ilman koulukuljetuskustannuksia.

Palonurmi		Kiinteät kulut €	Muuttuvat kulut €	Yhteensä €
Opetus, noin			145 000	145 000
Hallinto			10 000	10 000
Henkilöstökulut			155 000	155 000
	Tietohallinto	1 000	2 000	3 000
	Kiint. ja kalusto	9 000		9 000
	Ateriakulut		4 000	4 000
	Muut kulut		1 000	1 000
Palveluostot	yhteensä	10 000	7 000	17 000
Aineet, tarvikkeet		1 000	5 000	6 000

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Koulukuljetus				0
Koulukuljetus lisäys				0
	Pääomakulut	35 000		35 000
	Käyttökustannukset	84 000		84 000
Tilakustannukset yhteensä		119 000		119 000
Yhteensä		130 000	167 000	297 000
	Lapsimäärä			7
	Lapsikohtainen hinta			42 429

Palonurmen pienten lasten yksikön kustannukset lukuvuonna 2026 – 2027 olisivat yhteensä 297 000 €. Tämänhetkisten tietojen mukaan yksikössä opiskelisi 7 lasta, jolloin lapsikohtaiset kustannukset olisivat 42 429 €/vuosi. Kustannuksissa ei ole mukana koulukuljetuskustannuksia.

Pulkonkoski		Kiinteät kulut €	Muuttuvat kulut €	Yhteensä €
Opetus, noin			145 000	145 000
Hallinto			10 000	10 000
Henkilöstökulut			155 000	155 000
	Tietohallinto	1 000	2 000	3 000
	Kiint. ja kalusto	5 000		5 000
	Ateriakulut		7 000	7 000
	Muut kulut		1 000	1 000
Palveluostot	yhteensä	6 000	10 000	16 000
Aineet, tarvikkeet		1 000	5 000	6 000
Koulukuljetus				0
Koulukuljetus lisäys				0
	Pääomakulut	68 000		68 000
	Käyttökustannukset	100 000		100 000
Tilakustannukset yhteensä		168 000		168 000
Yhteensä		175 000	170 000	345 000
	Lapsimäärä			13
	Lapsikohtainen hinta			26 538

Pulkonkosken pienten lasten yksikön kustannukset lukuvuonna 2026 – 2027 olisivat yhteensä 345 000 €. Tämänhetkisten tietojen mukaan yksikössä opiskelisi 13 lasta, jolloin lapsikohtaiset kustannukset olisivat 26 538 €/vuosi. Kustannuksissa ei ole mukana koulukuljetuskustannuksia.

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

Kuopion perusopetuksen vuosiluokkien 1 – 6 oppilaskohtainen keskihinta on 11 500 €/vuosi. Keskihinta sisältää myös koulukuljetuskustannukset.

Koulukuljetuskustannukset vaihtelevat lukuvuosittain ja kustannusten määrä riippuu siitä, kuinka paljon erilliskuljetuksia tarvitaan. Mikäli 1.- ja 2.-luokkalaisten opetus järjestetään pienten lasten yksikössä Palonurmessa/Pulkonkoskella, kun vuosiluokkien 3 - 9 opetus järjestetään Nilsissä tai Maaningalla, tulee opetuksenjärjestäjän järjestää rinnakkaiset koulukuljetukset erikseen, mikä lisää kuljetuskustannuksia.

Muita kuluja kertyy kiinteistöjen tukipalveluista ja tilakustannuksista. Palonurmen ja Pulkonkosken kiinteistöt on otettava kokonaan käyttöön, vaikka näin pienelle oppilasmäärälle tarvittaisiin vain osa kiinteistöistä. Nykyisiin kiinteistöihin tarvitaan mittavat peruskorjaukset. Molempien kiinteistöjen osalta peruskorjauksen arvio on noin 2 000 000 €. Peruskorjausten jälkeen kohonneet kiinteistöjen ylläpitokustannukset ovat erittäin suuria yksikköjen oppilasmääriä ajatellen, sillä kiinteistöjen kapasiteetit ovat moninkertaisia verrattuna oppilasmääriin ja arvioon tulevista oppilasmääristä.

Muut vaikutukset

Varhaiskasvatuksen järjestäminen Palonurmella ja Pulkonkoskella vaatii kaksi varhaiskasvatuksen työntekijää, koska esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus ajoittuu haasteellisesti aamu- ja iltapäivään. Henkilöstön määrään vaikuttaa myös esioppilaiden lukumäärä ja asetuksen mukaisen henkilöstön lakisääteisyys ([Varhaiskasvatuslaki 540/2018 luku 6](#) ja [Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta 753/2018 § 1](#)). Varhaiskasvatuksen osa-aikaisen ja kelpoisen henkilöstön rekrytointi on haastavaa.

Jos esiopetus ja vuosiluokkien 1 – 2 oppilaiden opetus toteutettaisiin Palonurmessa tai Pulkonkoskella, oppilaiden koulumatka ja siihen käytettävä aika lyhenisi. Toisaalta perusopetuksen oppilaat joutuisivat olemaan koulupäivän jälkeen yksin kotona, sillä Kuopion kaupungin iltapäivätoiminnan kriteereiden mukaan on todennäköistä, että pienten lasten yksikköihin Palonurmeen ja Pulkonkoskelle ei muodostuisi iltapäivätoiminnan ryhmää.

On lapsia, jotka hyötyvät pienemmästä yksiköstä koulupolun alussa. Lasten kannalta olisi hyvä, että he saisivat opiskella pienessä ja tutussa ryhmässä. Toisaalta jos jollakin lapsella olisi vahvemman tuen tarvetta, hänen opetuksensa pitäisi järjestää isommassa koulussa (Nilsin yhtenäiskoulussa tai Maaninkajärven koulussa) eikä hän opiskelisi alueen ikätovereidensa kanssa samassa paikassa. Kun vuosiluokalla on vain muutama oppilas, on myös riski, etteivät lapset löydä samanhenkistä ystävää. Lapsen edun mukaista ei ole myöskään se, että hänelle

Sivistyslautakunta	§ 41	21.10.2025
Kaupunginhallitus	§ 366	17.11.2025
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025

tulee ylimääräinen nivelvaihe, eli siirtymä ja sopeutuminen uuteen luokkaan ja uuteen kouluun 3. luokan alussa.

Vakinaisen opetushenkilöstön rekrytointi tulisi olemaan haasteellista ja äkillisissä poissaolotilanteissa sijaisten saaminen olisi vaikeaa. Vaikka pienten lasten yksiköissä perusopetuksen opettajan lisäksi olisi koulunkäynninohjaaja tai varhaiskasvatuksen henkilöstöä, vain perusopetuksen opettaja on virkavastuussa oppilaista. Virkavastuuta ei voi jakaa muille, joten opettajan kokoaikainen vastuu oppilaista muodostuu raskaaksi. Myöskään työterveyshuollon ja työsuojelun mukaan ei ole tarkoituksenmukaista päästää syntymään sellaista tilannetta, jossa yksikössä tai koulussa on vain yksi virkavastuussa oleva opettaja.

Johtopäätökset

Kokonaisarvioinnin perusteella pienten lasten yksiköiden perustaminen Palonurmen tai Pulkonkosken alueelle ei ole järkevää.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupunginvaltuusto 24.2.2025 § 7, § 8. Kuopion kaupungin hallintosääntö 30 §

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi varhaiskasvatuksen järjestämisen osalta liitteenä. Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on esityksiin vastaaminen (KH 21.10.2024, § 293).

Kuopion kaupunki		Kokouskutsu	10/2025	40
Kaupunginhallitus	§ 350	03.11.2025		
Kaupunginvaltuusto		01.12.2025		

8

Kaupunginvaltuuston kokouspäivät vuonna 2026

Kaupunginvaltuusto 01.12.2025

8150/00.01.02/2025

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto päättää kokoontua kokouksiinsa vuonna 2026 mainittuina päivinä.

Päätös

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 03.11.2025 § 350

Valmistelijat / lisätiedot:

hallintojohtaja Tero Oinonen, puh. 044 718 2021

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

kaupunginjohtaja Soile Lahti

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto kokoontuu vuonna 2026 selostuksessa mainittuina päivinä.

Päätös

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Kaupunginhallitus § 350
Kaupunginvaltuusto

03.11.2025
01.12.2025

Selostus

Kuntalain 94 §:n mukaan valtuusto kokoontuu päättäminään aikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi.

Hallintopalvelut on koonnut alustavasti luonnoksen, jonka mukaan kaupunginvaltuusto kokoontuisi vuonna 2026 seuraavasti:

Varsinaiset kokoukset:

- ma 16.2. klo 18.00
- ma 23.3. klo 18.00 (talousarvio poikkeamat 2025)
- ma 20.4. klo 18.00
- ma 18.5. klo 18.00 (tilinpäätös 2025)
- ma 8.6. klo 18.00
- ma 21.9. klo 18.00
- ma 26.10. klo 18.00
- ma 16.11. klo 9.00 (talousarvio keskustelu ja päätös sekä veroprosentit)
- ma 14.12. klo 18.00

Kaupunginvaltuuston seminaarit, iltakoulut ja infot:

- ma-ti 26.-27.1. Seminaarimatka
- ma 9.3. klo 17.00 iltakoulu
- ma 11.5. klo 9.00-16.00 Strategiaseminaari
- ma 24.8. klo 15.30-19.00 Talousseminaari
- ma 5.10. klo 15.00 Talousarvio 2027 -info

Toimivallan peruste

Kuntalaki 94 §

Vaikutusten arviointi

Päätösten vaikutusten ennakkoarviointia ei tehdä, kun kyseessä on hallinnon sisäisiä järjestelyjä koskeva asia (KH 21.10.2024 § 293).

9
Kaupunginvaltuuston kokouksessa jätetyt valtuustoaloitteet

Kaupunginvaltuusto 01.12.2025
1257/00.01.02/2025

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus

Kaupunginvaltuusto merkitsee valtuustoaloitteet tiedoksi ja lähtää aloitteet kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös